

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 6Sžk/2/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5020200105
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 05. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Martinčeková
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2022:5020200105.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Martinčekovej a členov senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej a Mgr. Michala Novotného, v právnej veci žalobcu: X. Q., nar. XX.X.XXXX, bytom Š. Č.. XXX, V., proti žalovanému: Centrum právnej pomoci, Kancelária Žilina, so sídlom P.O. Hviezdoslava č. 6 Žilina, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. spisu: KaZA/35359/2019, ČRZ: 5348/2020 zo dňa 14.1.2020, o kasačnej sťažnosti žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Žiline č.k. 31S/32/2020-87 zo dňa 10.11.2020, takto

rozhodol:

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť z a m i e t a .

Žalobca má voči žalovanému právo na náhradu dôvodne vynaložených trov kasačného konania v celom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Krajský súd v Žiline (ďalej ako „krajský súd“, resp. „správny súd“) rozsudkom č. k. 31S/32/2020-87 zo dňa 10.11.2020 zrušil rozhodnutie žalovaného č. spisu: KaZA/35359/2019, ČRZ: 5348/2020 zo dňa 14.1.2020. Žalobcovi priznal voči žalovanému právo na úplnú náhradu dôvodne vynaložených trov konania.

2. Žalovaný rozhodnutím č. spisu: KaZA/35359/2019, ČRZ: 5348/2020 zo dňa 14.1.2020 (ďalej ako „preskúmané rozhodnutie“) nepriznal žalobcovi nárok na poskytovanie právnej pomoci. Žalovaný v odôvodnení napadnutého rozhodnutia poukázal na právnu úpravu podľa § 3 ods. 1, § 6 ods. 1, ods. 2, § 6a ods. 1 a § 8 zákona č. 327/2005 Z.z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi a o zmene a doplnení zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 8/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov (ďalej ako „zákon č. 327/2005 Z. z.“). Žalovaný v odôvodnení preskúmaného rozhodnutia uviedol, že dňa 13.1.2020 mu bola doručená žiadosť žalobcu o poskytnutie právnej pomoci vo veci obnovy konania o zaplatenie 54,85 eur. Žalobca v žiadosti o poskytnutie právnej pomoci označil ako súdny spor, v ktorom žiada o poskytnutie právnej pomoci, vec vedenú na Okresnom súde Martin pod sp. zn. 7C 551/2015 a 18C/551/2015, proti žalovanému Stredoslovenská energetika, a. s. o zaplatenie 54,85 eur s príslušenstvom. Žalovaný konštatoval, že zo žiadosti žalobcu a predložených dokladov vyplýva, že hodnota sporu je 54,85 eur s príslušenstvom a teda hodnota sporu neprevyšuje hodnotu minimálnej mzdy. Podmienka hodnoty sporu tak nie je splnená, preto žalovaný žalobcovi nárok na poskytovanie právnej pomoci nepriznal.

3. Krajský súd vyhodnotil podanie žalobcu zo dňa 23.1.2020 ako včas podanú všeobecnú správnu žalobu podľa § 177 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“). Krajský súd konštatoval, že z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia žalovaného vyplýva, že žalovaný vyhodnocoval splnenie,

resp. nesplnenie podmienok pre priznanie nároku na poskytnutie právnej pomoci žalobcovi v konaní o žalobe na obnovu konania Okresného súdu Martin sp. zn. 7C/551/2015. S poukazom na ust. § 397 a nasl. zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) správny súd vyhodnotil, že nie je možné konanie o žalobe na povolenie obnovy konania považovať za konanie - za spor, ktorého hodnotu je možné vyčísliť v peniazoch. Správny súd nepovažoval za správny a zákonný záver žalovaného, podľa ktorého žalovaný vychádzal pri svojom rozhodnutí vo vzťahu k podmienke podľa § 6 ods. 1 písm. c) zákona č. 327/2005 Z.z. z konštatovania o ocene hodnoty sporu peniazoch, a to konkrétne zo sumy 54,85 eur, ktorá bola predmetom konania Okresného súdu Martin sp. zn. 7C/551/2015, ktoré je však právoplatne skončené a o obnovu ktorého sa žalobca usiluje. Správny súd zdôraznil, že v odôvodnení preskúmaného rozhodnutia úplne absentuje argumentačná reflexia kompletnej úpravy podmienky priznania nároku na poskytnutie právnej pomoci podľa § 6 ods. 1 písm. c) zákona č. 327/2005 Z.z., ktorá ako výnimku z posudzovania splnenia tejto podmienky vymedzuje spory, u ktorých nie je možné hodnotu sporu vyčísliť v peniazoch. Medzi takéto spory spadá aj konanie o žalobe na povolenie obnovy konania, pretože predmet tohto konania nie je možné vyčísliť v peniazoch a akákoľvek väzba na predmet konania, o povolení obnovy ktorého sa žiada, zákonom predpokladaná nie je. Správny súd konštatoval, že nie je možné odôvodnenie záveru žalovaného o nesplnení podmienky podľa § 6 ods. 1 písm. c) zákona č. 327/2005 Z.z. považovať za dostatočné a náležité a tým pádom vecne preskúmateľné. Správny súd tiež konštatoval, že z odôvodnenia preskúmaného rozhodnutia nie je možné vyvodit' pre absenciu nedostatočného odôvodnenia, aké sú vzťahy medzi jednotlivými konaniami, ktoré sú v odôvodnení označené ako sp. zn. 6C/35/2019-25, sp. zn. 7C/551/2015 a sp. zn. 18C/551/2015 a či vôbec nejaké sú. Absencia takéhoto náležitého odôvodnenia rovnako zakladá nepreskúmateľnosť napadnutého rozhodnutia pre nedostatok dôvodov. Podľa správneho súdu zo samotného napadnutého rozhodnutia nevyplýva ani presná identifikácia konania o žalobe na obnovu konania. Z uvedených dôvodov správny súd podľa § 191 ods. 1 písm. d) SSP rozhodol o zrušení napadnutých napadnutého rozhodnutia a podľa § 191 ods. 4 SSP o vrátení veci žalovanému na ďalšie konanie.

4. Proti uvedenému rozsudku krajského súdu včas podal kasačnú sťažnosť žalovaný (ďalej aj ako „sťažovateľ“) z dôvodu podľa § 440 ods. 1 písm. g) SSP a navrhol, aby kasačný súd rozsudok správneho súdu zrušil.

5. Sťažovateľ namietal, že správny súd formalisticky a arbitrárne pristúpil vyhodnoteniu podmienky podľa § 6 ods. 1 písm. c/ cit. Zákona č. 327/2005 Z.z.. Sťažovateľ argumentoval, že je nutné úmysel zákonodarcu vnímať v celom kontexte, nie len izolovane. Uviedol, že ak záver o prinízkej hodnote sporu na priznanie nároku na poskytnutie právnej pomoci platí v základnom konaní, a minor ad maius o to viac musí platiť v prípade mimoriadneho opravného prostriedku, ktorého cieľom má byť obnovenie základného konania, predmetom ktorého má byť spor o zaplatenie istiny 54,85 eur (pričom túto výšku žalobného základu žalobca ani nespochybňoval). Podľa sťažovateľa má správny súd svojim izolovaný výkladom záujem na navodení situácie, kedy by žalobcovi mala byť priznaná právna pomoc pre konanie o povolení obnovy konania, táto by reductione ad absurdum teoreticky mohla byť povolená a následne by žiadateľovi nebol priznaný nárok na poskytnutie právnej pomoci v obnovenom konaní, ktorého základ stále tvorí suma nižšia ako zákonný limit. Týmto sa podľa sťažovateľa popiera úmysel zákonodarcu vylúčiť vynakladanie nákladov štátu na badateľné spory.

6. Sťažovateľ sa nestotožnil s názorom správneho súdu, že rozhodnutie sťažovateľa je nepreskúmateľné. Vyjadril názor, že naopak z rozhodnutia správneho súdu nie je zjavné, či dôvodom zrušenia preskúmaného rozhodnutia je nesprávna aplikácia § 6 ods. 1 písm. c/ cit. Zákona č. 327/2005 Z.z. alebo nepreskúmateľnosť a nezrozumiteľnosť odôvodnenia.

7. Žalobca sa k obsahu kasačnej sťažnosti vyjadril podaním zo dňa 16.12.2020. Uviedol, že sa plne stotožňuje s napadnutým rozsudkom krajského súdu a žiadal kasačnú sťažnosť zamietnuť ako nedôvodnú.

8. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 SSP) po zistení, že kasačnú sťažnosť podala oprávnená osoba včas a je prípustná, bez nariadenia pojednávania (§ 455 SSP), po oboznámení sa so súdnym a administratívnym spisom a vyhodnotením sťažnostných námietok zistil, že kasačná sťažnosť je nedôvodná z týchto dôvodov:

9. Napadnutý rozsudok krajského súdu zrušil rozhodnutie žalovaného z dôvodu, že sa nestotožnil s jeho právnym posúdením nesplnenia podmienky stanovenej v § 6 ods. 1 písm. c/ zák. č. 327/2005 Z.z., keď

mal za to, že pokiaľ žalobca žiada o priznanie právnej pomoci v konaní o žalobe na obnovu konania, nejde o spor, ktorý je oceníteľný peniazmi a preto ide o vyluku pri posudzovaní hodnoty sporu, ktorá inak musí prevyšovať hodnotu minimálnej mzdy. Keďže žalovaný sa vzhľadom na to, že uvedenú podmienku považoval za nesplnenú, nezaoberal splnením ďalších podmienok stanovených pre priznanie nároku v zmysle § 6 os. 1 cit. zákona, považoval rozhodnutie žalovaného za nedostatočne odôvodnené. Nedostatok dôvodov videl aj v tom, že v preskúvanom rozhodnutí žalovaný dostatočne nevysvetlil vzťahy medzi jednotlivými konaniami, o ktorých žalovaný tvrdil, že v týchto konaniach žalobca žiadal priznanie právnej pomoci (konania na OS Martin sp.zn. 7C/551/2015, 6C/35/2019 a 18C/551/2015).

10. Naopak žalovaný v kasačnej sťažnosti namietal formalistický a arbitrárny prístup správneho súdu k vyhodnoteniu podmienky podľa § 6 ods. 1 písm. c/ cit. zákona, keď podľa neho, ak je zrejmé, že v základnom (nachádzacom) konaní by išlo o prinížku hodnotu sporu na priznanie nároku na poskytnutie právnej pomoci, argumentum at minore ad maius o to viac to musí platiť v prípade mimoriadneho opravného prostriedku (obnovy konania), ktorého cieľom má byť obnovenie základného konania, predmetom ktorého má byť spor o zaplatenie istiny 54,85 eur.

11. Podľa § 6 ods. 1 zák. č. 327/2005 Z.z. v znení účinnom ku dňu 16.1.2020 (právoplatnosť preskúvaného rozhodnutia) fyzická osoba má právo na poskytnutie právnej pomoci bez finančnej účasti, ak

a) jej príjem nepresahuje 1,4-násobok sumy životného minima ustanoveného osobitným predpisom 2) a nemôže si využívanie právnych služieb zabezpečiť svojím majetkom,

b) nejde o zrejmu bezúspešnosť sporu a

c) hodnota sporu prevyšuje hodnotu minimálnej mzdy 5) okrem sporov, v ktorých nie je možné hodnotu sporu vyčíslieť v peniazoch.

5) Zákon č. 663/2007 Z.z. o minimálnej mzde v znení neskorších predpisov.

12. Podľa § 6 ods. 2 cit. zákona podmienky na poskytnutie právnej pomoci podľa odseku 1 písm. a) a b) musí fyzická osoba spĺňať počas celého trvania poskytovania právnej pomoci bez finančnej účasti.

13. Predovšetkým je potrebné poukázať na tú skutočnosť, že žalobca v žiadosti poskytnutie právnej pomoci zo dňa 7.1.2020 uviedol, že žiadal o neplatnosť rozsudku Krajského súdu v Žiline č.k. 5Co/37/2018 a obnovu konania. Tiež žiadal, aby súd zaviazal žalovaného zaplatiť bezdôvodné obohatenie vo výške 54,85 eur s príslušenstvom, čo je potrebné vzhľadom na obsah tejto žiadosti posudzovať ako o návrh v obnovenom konaní. Žalobca ďalej v žiadosti uviedol, že žiada o právnu pomoc a zastupovanie v rámci súdneho konania, ktoré sa týka už vydaného súdneho rozhodnutia OS Martin pod sp.zn. 18C/18/2019-34 a 7C/551/2015-152. Do administratívneho spisu tiež predložil uznesenie a výzvu OS Martin, týkajúce sa spisovej značky 6C/35/2019, pričom podľa obsahu uvedených podaní by sa mohlo jednať o konanie na obnovu konania.

14. V tomto ohľade sa kasačný súd stotožnil s právnym posúdením správneho súdu o nepreskúmateľnosti rozhodnutia žalovaného, pretože z neho nie je zrejmé, v akom konkrétnom konaní s akým predmetom konania sa žalobca domáha poskytnutia právnej pomoci. V odôvodnení preskúvaného rozhodnutia žalovaný uviedol, že v žiadosti o poskytnutie právnej pomoci žiadateľ označil ako súdny spor, v ktorom žiada o poskytnutie právnej pomoci, vec vedenú na OS Martin pod sp.zn. 7C/551/2015 a 18C/551/2015. Zo žiadosti je však zrejmé, že naposledy menovanú spisovú značku žalobca neuviedol. Nie je zrejmé, z akého podkladu žalovaný vychádzal pri uvedení sp. zn. 18C/551/2015.

15. Ďalej v administratívnom spise sa ako príloha nachádza uznesenie OS Martin č.k. 6C/35/2019-25 zo dňa 11.12.2019, z ktorého vyplýva, že predmetom tohto konania je návrh na povolenie obnovy (nešpecifikovaného) konania. Pritom žalobca do žiadosti o poskytnutie právnej pomoci toto konanie neuviedol, ale uviedol sp.zn. 18C/18/2019. Žalovaný sa túto nezrovnalosť nepokúsil odstrániť. V preskúvanom rozhodnutí len citoval uznesenie č.k. 6C/35/2019-25 z 11.12.2019, z ktorého podľa žalovaného vyplýva, že žiadateľ podal podanie, ktoré by podľa obsahu mohlo byť žalobou na obnovu konania v rámci veci sp. zn. 7C/551/2015. Nie je teda zrejmé, či pod sp.zn. 18C/18/2019 sa vedie konanie o povolenie obnovy konania a súčasne aj pod sp.zn. 6C/35/2019, alebo sa jedná o nesprávnosť v podaniach žalobcu, ktorú treba odstrániť. Keďže z dosiaľ predložených dokladov nie je zrejmé, v ktorom konaní žalobca požaduje právnu pomoc, nie je dosiaľ ustálený ani predmet tohto konania, teda či

skutočne ide o konanie o žalobe na obnovu konania. Ak žalovaný svoje zamietavé rozhodnutie postavil na argumente, že predmetom konania, ktoré sa má obnoviť, je suma nižšia ako minimálna mzda, jeho rozhodnutie je predčasné.

16. Podľa názoru kasačného súdu teda bol dôvod na zrušenie preskúmaného rozhodnutia podľa § 191 ods. 1 písm. d/ SSP, keďže z preskúmaného rozhodnutia nebolo zrejmé, v ktorom konaní si žalobca uplatnil nárok na poskytnutie právnej pomoci. Z doteraz známych skutkových okolností je nesporná len tá skutočnosť, že konanie pod sp.zn. 7C/551/2015 bolo právoplatne ukončené a týkalo sa zaplata 54,85 eur s príslušenstvom.

17. Keďže rozhodnutie žalovaného nedalo jednoznačnú odpoveď na základnú otázku, a to, v ktorom konaní žalobca požiadal o poskytnutie právnej pomoci a čo je jeho predmetom, bolo predčasné zaoberať sa otázkou, či aj v prípade konania o povolenie obnovy, ak predmetom prípadne obnoveného konania bude hodnota sporu neprevyšujúca hodnotu minimálnej mzdy, je potrebné splniť podmienku hodnoty sporu podľa § 6 ods. 1 písm. c/ cit. zák. V tomto smere sa správny súd nadbytočne touto právnou otázkou zaoberal, avšak uvedené nemá vplyv na zákonnosť jeho rozsudku.

18. Len na margo kasačný súd dodáva, že v konaní v žalobe na obnovu konania podľa § 397 a nasl. CSP sa na účely určenia základnej sadzby tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby aplikuje § 11 ods. 1 písm. a/ vyhlášky č. 655/2004 Z.z. v znení neskorších predpisov, t. j. vychádza sa z toho, že nie je možné vyjadriť hodnotu veci v peniazoch. Rovnako zo žaloby na obnovu konania sa platí súdny poplatok podľa osobitnej položky č. 16 Sadzobníka súdnych poplatkov vo výške 99,50 eur. V oboch prípadoch sa teda, či už odmena za právnu službu advokáta alebo súdny poplatok, nepočíta z hodnoty sporu. Zároveň však kasačný súd konštatuje, že prioritným záujmom a cieľom každého žalobcu, ktorý podá žalobu na obnovu konania, je splniť procesné podmienky stanovené pre obnovu konania preto, aby mu bol priznaný nárok v obnovenom konaní. Aj žalobca v žiadosti o poskytnutie právnej pomoci výslovne uviedol, že žiada zaplatiť bezdôvodné obohatenie vo výške 54,85 eur s príslušenstvom.

19. Vzhľadom na vyššie uvedené vyhodnotil kasačný súd kasačnú sťažnosť sťažovateľa ako nedôvodnú a podľa § 461 SSP ju zamietol.

20. Žalobca bol v kasačnom konaní úspešný a preto má podľa § 167 ods. 1 SSP v spojení s § 467 ods. 1 SSP právo na náhradu dôvodne vynaložených trov kasačného konania v plnom rozsahu, ktoré mu kasačný súd priznal. Žalovaný nebol v konaní úspešný a preto podľa § 168 a contrario SSP nemá právo na náhradu trov kasačného konania.

21. Tento rozsudok bol prijatý pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.